

NGÀNH CÔNG NGHIỆP THUỐC THẢO DƯỢC TỈNH QUẢNG NAM: TRIỂN VỌNG VÀ THÁCH THỨC

● HỒ THỊ KIM THÙY

TÓM TẮT:

Ngành công nghiệp thuốc thảo dược là một trong những ngành phát triển nhanh nhất trên thế giới. Sử dụng dữ liệu thứ cấp và kết quả điền dã tại tỉnh Quảng Nam năm 2023, nghiên cứu này xem xét ngành công nghiệp thuốc thảo dược tỉnh Quảng Nam, với trọng tâm là triển vọng và thách thức mà ngành đối mặt. Triển vọng của ngành thuốc thảo dược của tỉnh Quảng Nam rất lớn, xuất phát từ xu hướng và nhu cầu thị trường, cơ chế chính sách phát triển và sinh kế cho người dân vùng núi. Tuy nhiên, ngành này đang phải đối mặt với một số thách thức như thiếu vùng nguyên liệu quy mô lớn, khó khăn trong thu hút đầu tư, thiếu các tiêu chuẩn và vấn đề kiểm soát chất lượng.

Từ khóa: cây dược liệu, thuốc thảo dược, công nghiệp dược liệu, Quảng Nam.

1. Đặt vấn đề

Quảng Nam là tỉnh thuộc vùng Kinh tế trọng điểm miền Trung, có diện tích đất lâm nghiệp rộng lớn với 748.028ha, chiếm trên 70% diện tích tự nhiên của tỉnh (Cục Thống kê tỉnh Quảng Nam, 2023) cùng nhiều kiểu địa hình và tiểu khí hậu. Tài nguyên thiên nhiên thực vật, cây dược liệu từ rừng vô cùng phong phú và đa dạng, đặc biệt là cây dược liệu quý. Theo Viện Dược liệu (dẫn theo Châu Nữ, 2022), Quảng Nam có tổng số 832 loài dược liệu thuộc 593 chi, 190 họ thực vật làm thuốc; trong đó có 36 loài cây thuốc hiện nằm trong Sách đỏ Việt Nam; có 3/4 loài là những cây dược liệu mọc tự nhiên trong các quần xã rừng, đồi, nương rẫy và quanh làng bản, đặc biệt một số loại thuốc quý tiêu biểu như: Sâm Ngọc Linh, Quế Trà My, Sa nhân, Lan kim tuyến, Thất diệp nhất chi hoa, Giảo cổ lam, Ba kích, Đảng sâm... Quảng Nam hiện là một trong 8 vùng dược liệu lớn nhất cả nước. Đây có thể nói là một tiềm năng và lợi thế để phát triển cây

dược liệu và lâm sản ngoài gỗ dưới tán rừng mà không phải địa phương nào cũng có được.

Tháng 5/2022, Thủ tướng Chính phủ đã đồng ý chủ trương xây dựng Đề án Phát triển và hình thành Trung tâm công nghiệp dược liệu tại Quảng Nam (Văn phòng Chính phủ, 2022), khẳng định tiềm năng và lợi thế về nguồn dược liệu của tỉnh. Quảng Nam có triển vọng trở thành trung tâm công nghiệp dược liệu của cả nước. Tuy nhiên, để đạt được mục tiêu đó, ngành công nghiệp dược liệu của tỉnh Quảng Nam cũng phải đối diện với những thách thức không nhỏ cần phải giải quyết.

2. Triển vọng cho ngành công nghiệp thuốc thảo dược Quảng Nam

2.1. Xu hướng thị trường và nhu cầu thuốc thảo dược

Thị trường dược liệu toàn cầu được chia thành 4 nhóm sản phẩm, gồm: thuốc dược liệu, thực phẩm chức năng thảo dược, bổ sung chế độ ăn uống thảo dược, và các sản phẩm làm đẹp thảo

được. Thuốc thảo dược cho đến nay là phân khúc sản phẩm chiếm ưu thế nhất trong thị trường dược liệu toàn cầu. Thuốc thảo dược bao gồm các loại thảo mộc, nguyên liệu thảo dược, chế phẩm thảo dược và các sản phẩm thảo dược thành phẩm, có chứa các bộ phận hoạt chất của thực vật, hoặc các nguyên liệu thực vật khác, hoặc sự kết hợp (WHO, 2019) và là loại thuốc phổ biến nhất của y học cổ truyền (YHCT). Khoảng 35%-40% trong số 252 loại thuốc thiết yếu được WHO xem xét để điều trị và quản lý bệnh tật đều có nguồn gốc hoàn toàn từ thực vật (WHO, 2013).

Những xu hướng tiêu dùng mới mở ra những cơ hội mới, thúc đẩy thị trường đầy tiềm năng cho lĩnh vực dược liệu. Sau đại dịch Covid-19, không có gì đáng ngạc nhiên khi người tiêu dùng ngày càng có ý thức về sức khỏe, càng thúc đẩy xu hướng "trở về với thiên nhiên". Những điều này mang lại cơ hội tuyệt vời cho các sản phẩm chăm sóc cá nhân làm từ nguyên liệu tự nhiên. Ngành công nghiệp thuốc thảo dược được nhận định là một trong những ngành phát triển nhanh nhất trên thế giới, nhất là các sản phẩm thuốc và thực phẩm chức năng có nguồn gốc thiên nhiên có hiệu quả mà không có tác dụng phụ (Jibril et al., 2019; Bareetseng, 2022). Theo Market Research Future - MRFR (2023), quy mô thị trường dược liệu toàn cầu đạt mức 148,5 tỷ USD vào năm 2023 và dự kiến đạt 386,07 tỷ USD vào năm 2032, tăng trung bình 11%/năm. Đây là ngành kinh doanh sinh lợi tốt và đóng góp đáng kể vào thu nhập quốc gia, đặc biệt là các nước châu Á như: Trung Quốc, Ấn Độ, Malaysia, Singapo (Jibril et al., 2019).

Ở trong nước, ngành công nghiệp dược phẩm có nhiều cơ hội phát triển để đáp ứng nhu cầu của quy mô dân số trên trăm triệu dân, vùng, với nhận thức của người dân trong việc chăm sóc sức khỏe ngày càng cao, nhất là kể từ sau đại dịch Covid-19. Bên cạnh đó, việc tổ chức khám bệnh, chữa bệnh bằng các phương pháp YHCT đã đóng góp một phần không nhỏ vào sự nghiệp chăm sóc và bảo vệ sức khỏe nhân dân. Mạng lưới khám bệnh, chữa bệnh y học cổ truyền đã được phủ khắp cả nước, theo Cục Quản lý Y, Dược cổ truyền (2022), tính đến năm 2020, 63/63 tỉnh thành đều có bệnh viện YHCT; 74,2% trung tâm y tế/bệnh viện

tuyến huyện đã thành lập khoa YHCT; 83,2% trạm y tế xã có tổ chức khám chữa bệnh bằng YHCT. Tỷ lệ khám bệnh bằng YHCT trên tổng số khám chữa bệnh chung tại tuyến xã là 30,3%, tại tuyến huyện tỷ lệ này là 13,8% và có xu hướng tăng. Như vậy, nhu cầu sử dụng thuốc dược liệu trong nước là rất lớn và thị trường dược liệu của nước ta đầy tiềm năng.

2.2. Cơ chế chính sách phát triển ngành Thuốc thảo dược

Thủ tướng Chính phủ (2019, 2021a, 2021b) đã ban hành nhiều chương trình, nhiều cơ chế chính sách đặc thù hỗ trợ phát triển ngành Dược nói chung, trong đó có thuốc thảo dược. Các cơ chế nổi bật như: tăng tỷ lệ chi trả thuốc dược liệu, thuốc cổ truyền trong cơ sở khám bệnh, chữa bệnh từ quỹ bảo hiểm y tế; ưu đãi về giống, vốn, khoa học công nghệ để khuyến khích doanh nghiệp tham gia phát triển dược liệu; ưu tiên đầu tư cho nghiên cứu khoa học, sản xuất thuốc dược liệu chất lượng cao, phát triển sản xuất thuốc dược liệu mang thương hiệu quốc gia... Ngoài ra, Bộ Y tế (2012) đã vận động "Người Việt Nam ưu tiên dùng thuốc Việt Nam" từ năm 2012, đến năm 2014 đã bắt đầu tổ chức tuyên truyền chương trình "Con đường thuốc Việt" và tiến hành trao giải thưởng "Ngôi sao thuốc Việt", đến nay đã ban hành nhiều chính sách đặc thù từ nuôi trồng, thu hái, sản xuất, sơ chế, chế biến thuốc thảo dược. Những cơ chế chính sách của Trung ương đã mở ra cho ngành Công nghiệp thuốc thảo dược trong nước nhiều cơ hội phát triển.

Thấy được tiềm năng từ cây dược liệu, Quảng Nam đã xác định đẩy mạnh việc trồng cây sâm Ngọc Linh nói riêng và các cây dược liệu nói chung tại các huyện trung du, miền núi... là hướng ưu tiên để phát triển kinh tế trong những năm tới. Do vậy, Quảng Nam đã sớm có nhiều chủ trương, cơ chế, chính sách bảo tồn và phát triển cây dược liệu; phát triển vùng nguyên liệu gắn với sản xuất, chế biến sản phẩm dược liệu; khuyến khích các doanh nghiệp, hợp tác xã (HTX) tham gia vào chuỗi liên kết sản xuất - chế biến, tiêu thụ sản phẩm nhằm tạo nền móng cho công nghiệp chế biến dược liệu vốn còn non trẻ của địa phương.

Năm 2023, Quảng Nam được quy hoạch phát

triển vùng nguyên liệu Sâm Việt Nam theo quy mô hàng hóa nhằm phát triển Sâm Việt Nam thành ngành hàng hóa có giá trị kinh tế cao, là sản phẩm chủ lực trong lĩnh vực Y - Dược và chăm sóc sức khỏe, mang thương hiệu sản phẩm quốc gia (Thủ tướng Chính phủ, 2023). Đặc biệt, Đề án Phát triển và hình thành Trung tâm công nghiệp dược liệu tại Quảng Nam đã được Thủ tướng Chính phủ giao cho Bộ Y tế và tỉnh Quảng Nam cùng thực hiện hứa hẹn sẽ tạo bước đột phá đẩy triển vọng trong phát triển ngành Dược liệu của tỉnh trong thời gian đến.

2.3. Cơ hội kinh tế cho người dân vùng dân tộc thiểu số miền núi

Việt Nam nói chung và Quảng Nam nói riêng được đánh giá có rất nhiều tiềm năng lợi thế để phát triển dược liệu trở thành một ngành công nghiệp cho lại năng suất cao không chỉ phục vụ cho sức khỏe cộng đồng, mà còn góp phần xóa đói giảm nghèo cho người dân vùng dân tộc thiểu số miền núi.

Theo Sở NN&PTNT tỉnh Quảng Nam (2017), giá trị thu nhập khi trồng cây dược liệu dao động từ 31-182 triệu đồng/ha/năm (tùy loại cây), cao gấp 2-11 lần trồng cây Keo và các loại cây trồng ngắn ngày trên đất nương rẫy (khoảng 16 triệu đồng/ha/năm). Nếu so sánh với trồng rừng, hoặc trồng cây nông nghiệp, rõ ràng thu nhập từ trồng cây dược liệu là cao hơn nhiều. Phát triển cây dược liệu dưới tán rừng không chỉ tạo cơ hội cho người dân khai thác tốt tiềm năng tự nhiên, giúp khôi phục, bảo tồn, phát triển nguồn dược liệu tự nhiên quý, mà còn góp phần tăng thêm thu nhập cho bà con nông dân trên địa bàn.

Hơn nữa, hầu hết các loài cây này thích nghi dưới tán rừng, đất còn tính chất đất rừng, nên việc trồng thường tiến hành dưới tán rừng và như vậy vừa phát triển cây dược liệu và vừa bảo vệ được rừng. Hơn nữa, dưới tán rừng vốn là địa bàn vùng dân tộc thiểu số và miền núi, nơi sinh sống chủ yếu của đồng bào các dân tộc thiểu số, do vậy, phát triển ngành Dược liệu sẽ mở ra cơ hội rất lớn đối với vùng dân tộc thiểu số và miền núi.

3. Thách thức của ngành Thuốc thảo dược ở Quảng Nam

Mặc dù có lợi thế và tiềm năng về nguồn dược liệu, chủng loại cũng như dược tính, cùng với triển

vọng phát triển to lớn, nhưng ngành Công nghiệp thảo dược của tỉnh Quảng Nam phải đối mặt với một số thách thức. Những thách thức này đều gắn với đặc trưng của ngành Công nghiệp thảo dược - sản phẩm đặc thù liên quan đến sức khỏe, là ngành sản xuất, kinh doanh có điều kiện¹, cần tuân thủ nghiêm ngặt quy trình sản xuất theo chuỗi giá trị từ nguồn nguyên liệu, thu hái, chế biến, bảo quản và tiêu thụ.

3.1. Thiếu vùng nguyên liệu tập trung quy mô lớn và đạt chuẩn

Để chuẩn bị tốt nguồn nguyên liệu cho ngành Công nghiệp thuốc thảo dược, cần thiết phải có vùng trồng dược liệu tập trung và đảm bảo các tiêu chuẩn về chất lượng cây thuốc theo hướng hữu cơ hoặc GACP Việt Nam², GACP-WHO³. Tuy nhiên, theo kết quả khảo sát, các loại cây dược liệu mọc ở rừng tự nhiên trên địa bàn tỉnh còn rất ít (Sâm Ngọc Linh hầu như không còn trong tự nhiên; chè dây mọc rải rác ở một số vùng núi tại xã huyện Bắc Trà My, Nam Trà My; cây Thất diệp nhất chi hoa mọc rải rác ở vùng núi tại một số xã tại huyện Nam Giang,...). Trong khi đó, mặc dù đạt được một số kết quả đáng mừng từ việc thực hiện các cơ chế hỗ trợ bảo tồn và phát triển cây dược liệu tỉnh Quảng Nam, nhưng nhìn chung, việc nuôi trồng dược liệu trên địa bàn tỉnh hiện nay còn manh mún, qui mô nhỏ, trồng và chăm sóc không đúng khoa học kỹ thuật nên năng suất, sản lượng thu hoạch còn rất thấp, chưa hình thành nên vùng nguyên liệu dược liệu tập trung. Theo số liệu của Chi cục Trồng trọt và Bảo vệ thực vật tỉnh Quảng Nam (2023), tổng diện tích trồng cây dược liệu trên toàn tỉnh là 10.416ha (trong đó 456ha Sâm Ngọc Linh). Tuy nhiên, tỉnh Quảng Nam chưa thống kê được diện tích dược liệu được trồng tự phát trong dân, chưa đánh giá được năng suất cụ thể cho từng loại cây dược liệu, cũng như chưa thống kê được cụ thể sản lượng các loại cây dược liệu trên địa bàn tỉnh.

Những khó khăn trong việc mở rộng diện tích vùng dược liệu không chỉ là thiếu hụt nguồn cây giống có chất lượng, chi phí đầu tư cho trồng dược liệu (đặc biệt là Sâm Ngọc Linh) rất lớn, mà còn là thời gian trồng dược liệu dài, tốn nhiều chi phí chăm sóc, công sức bảo vệ, nên chưa khuyến

khích và thu hút nhiều chủ thể tham gia phát triển. Bên cạnh đó, tất cả các vườn dược liệu trên địa bàn tỉnh đều chưa đạt tiêu chuẩn GACP-WHO. Trong khi đó, chủ thể tham gia trồng dược liệu chủ yếu là các HTX, hộ dân, nên việc đầu tư phát triển vùng trồng đạt chuẩn GACP-WHO hay theo hướng hữu cơ và liên kết vùng nguyên liệu để đảm bảo nguồn cung ứng còn hạn chế.

3.2. Khó khăn trong thu hút doanh nghiệp đầu tư vào sản xuất thuốc thảo dược

Trên địa bàn tỉnh hiện có trên 10 doanh nghiệp thu mua và chế biến sản phẩm Sâm Ngọc Linh trồng dưới tán rừng với những sản phẩm chủ yếu như: trà túi lọc Sâm Ngọc Linh, nước uống Sâm Ngọc Linh, mật ong Sâm Ngọc Linh, rượu Diệp Linh sâm, dung dịch uống Sâm Ngọc Linh, viên ngậm Sâm Ngọc Linh... Bên cạnh đó, một số HTX, cơ sở chế biến trên địa bàn thu mua chế biến cây dược liệu thành các sản phẩm thảo dược, ngâm rượu, trà túi lọc, tinh dầu, cao thảo dược hoặc sơ chế đóng gói và bán dưới dạng nguyên liệu thô. Nhìn chung, các doanh nghiệp, cơ sở tham gia chế biến các sản phẩm từ cây Sâm Ngọc Linh và các loại cây dược liệu khác trên địa bàn tỉnh còn rất ít và sản phẩm chưa phong phú, chủ yếu dưới dạng thảo dược và chưa có thành phẩm là thuốc do chưa có doanh nghiệp hoặc cơ sở nào đạt tiêu chuẩn Thực hành sản xuất tốt - GMP.

Để phát triển các dòng sản phẩm thuốc thảo dược, đòi hỏi doanh nghiệp phải đầu tư cao về vốn, công nghệ, nghiên cứu và phát triển (R&D), đặc biệt quan trọng là thực hiện GMP, tuân thủ nghiêm ngặt các quy định của Bộ Y tế trong sản xuất thuốc và nguyên liệu làm thuốc... Hơn thế nữa, vùng nguyên liệu trên địa bàn tỉnh lại ở vùng núi, diện tích phân tán, sản lượng nhỏ lẻ và không ổn định; hệ thống hạ tầng giao thông chưa được hoàn thiện nên việc vận chuyển nguyên liệu gặp nhiều khó khăn; để hưởng các cơ chế hỗ trợ cần nhiều hồ sơ và thủ tục hành chính qua nhiều cấp, nhiều ngành... Do vậy, việc thu hút các doanh nghiệp đầu tư vào ngành Công nghiệp thuốc thảo dược này gặp khó khăn và thách thức to lớn, không chỉ ở tỉnh Quảng Nam mà cả nước nói chung.

3.3. Thách thức về tiêu chuẩn hóa và kiểm soát chất lượng

Tiêu chuẩn hóa và kiểm soát chất lượng là một thách thức trong ngành Thuốc thảo dược, không chỉ giới hạn ở Quảng Nam hay Việt Nam, mà còn được cho là điểm yếu của thuốc thảo dược trên toàn thế giới (Srirama và cộng sự, 2017). Kiểm soát chất lượng liên quan đến việc thu hoạch và chế biến nguyên liệu thực vật thô. Với chủng loại dược liệu đa dạng, mỗi bộ phận thực vật khác nhau có công dụng khác nhau, canh tác nhỏ lẻ không theo quy trình chuẩn, thu hái thủ công cùng với phương pháp nhận dạng loại đa phần theo kinh nghiệm, chưa được tiêu chuẩn hóa, thì việc loại bỏ các loài pha trộn hoặc tạp nhiễm trong nguồn nguyên liệu đầu vào để đạt được sự đồng nhất là khó kiểm soát được. Việc đánh giá chất lượng dược liệu thô trên địa bàn tỉnh Quảng Nam hiện được thực hiện bằng cảm quan và kinh nghiệm của người mua. Các kiểm tra về dược tính, dư lượng phân bón hóa học, dư lượng thuốc bảo vệ thực vật, nhiễm kim loại nặng... chưa được thực hiện do thiếu thiết bị phòng thí nghiệm và chi phí cao.

Sự an toàn và hiệu quả là một thách thức lớn đối với ngành Công nghiệp thuốc thảo dược ở Quảng Nam nói riêng và Việt Nam nói chung. Do vậy, các thử nghiệm lâm sàng là cần thiết để chứng thực trên quy mô lớn, các sản phẩm từ thảo dược phải được bào chế theo GMP để đảm bảo các lô sản phẩm được đánh giá luôn giống nhau. Tuy nhiên, các thử nghiệm lâm sàng với chi phí khổng lồ là một thách thức không nhỏ đối với các doanh nghiệp sản xuất thuốc thảo dược.

Bên cạnh đó, nghiên cứu khoa học và công bố về kết quả nghiên cứu về hiệu quả thuốc thảo dược là rất quan trọng để hợp lý hóa việc sử dụng thuốc thảo dược. Tuy nhiên, đầu tư cho nghiên cứu khoa học trong nước vẫn còn hạn chế về cơ sở vật chất, nguồn nhân lực lẫn nguồn tài chính.

4. Kết luận

Quảng Nam có nhiều triển vọng để phát triển ngành Công nghiệp thuốc thảo dược nhưng cũng phải đối diện với nhiều thách thức về vùng nguyên liệu, thu hút đầu tư và các tiêu chuẩn ngành. Để phát triển ngành này hướng đến trở

thành trung tâm công nghiệp dược của Việt Nam, Quảng Nam cần phải có những cơ chế chính sách riêng đủ mạnh, đủ hấp dẫn, để thu hút doanh nghiệp có tiềm lực, công nghệ, kinh nghiệm tham gia và ngành này trên địa bàn tỉnh. Bên cạnh đó, triển khai xây dựng các vùng trồng dược liệu tập trung đảm bảo tiêu chuẩn GACP-WHO có quy mô

đáp ứng nhu cầu sản xuất, chế biến. Điều quan trọng không thể thiếu để vượt qua các thách thức trên là đẩy mạnh liên kết 4 nhà trong sản xuất, chế biến và tiêu thụ cây dược liệu một cách chặt chẽ và tuân thủ nghiêm ngặt các tiêu chuẩn liên quan đến ngành sản xuất thuốc và các nguyên liệu làm thuốc mà Bộ Y tế quy định ■

TÀI LIỆU TRÍCH DẪN:

¹Để hoạt động sản xuất thuốc, nguyên liệu làm thuốc, cơ sở kinh doanh phải: (1) Có Giấy chứng nhận đủ điều kiện kinh doanh dược; và (2) Được đánh giá đạt tiêu chuẩn “Thực hành tốt sản xuất thuốc” được quy định tại Thông tư số 35/2018/TT-BYT ngày 22/11/2018 của Bộ Y tế quy định về thực hành tốt sản xuất thuốc, nguyên liệu làm thuốc và các tài liệu cập nhật.

²GACP Việt Nam (Good Agricultural and Collection Practices - Việt Nam) là tiêu chuẩn “Thực hành tốt nuôi trồng, thu hái dược liệu và các nguyên tắc, tiêu chuẩn khai thác dược liệu tự nhiên” của Việt Nam, theo Thông tư 19/2019/TT-BYT ngày 30/7/2019 của Bộ Y tế.

³GACP-WHO (Good Agricultural and Collection Practices - World Health Organization): “Thực hành tốt nuôi trồng và thu hái dược liệu” theo khuyến cáo của Tổ chức Y tế thế giới

TÀI LIỆU THAM KHẢO:

1. Baretseng, S. (2022). The Worldwide Herbal Market: Trends and opportunities. *J. Biomed. Res. Environ. Sci.* 3 (5), 575-584. doi:10.37871/jbres1482
2. Châu Nữ (2022). Quảng Nam đề xuất đề án hình thành Trung tâm Công nghiệp dược liệu. Truy cập tại <https://baoquangnam.vn/y-te/quang-nam-de-xuat-de-an-hinh-thanh-trung-tam-cong-nghiep-duoc-lieu-128810.html>
3. Chi cục Trồng trọt và Bảo vệ thực vật tỉnh Quảng Nam (2023). Báo cáo tình hình bảo tồn và phát Sâm Ngọc Linh và các cây dược liệu khác trên địa bàn tỉnh Quảng Nam.
4. Cục Quản lý Y, Dược cổ truyền (2022). Dự thảo tờ trình về việc ban hành Đề án “phổ cập phương pháp điều trị không dùng thuốc bằng y học cổ truyền tại tuyến y tế cơ sở” giai đoạn 2022 - 2030.
5. Cục Thống kê tỉnh Quảng Nam (2023). Niên giám Thống kê tỉnh Quảng Nam 2022. NXB Thống kê. Hà Nội.
6. Jibril, A. B., Kwarteng, M. A., Chovancova, M., and Denanyoh, R. (2019). The influence of selected factors on the use of herbal products. *J. Compet.* 11 (4), 57-72. doi:10.7441/joc.2019.04.04
7. MRFR (2023). Herbal medicine market report. Available at <https://www.marketresearchfuture.com/reports/herbal-medicine-market-3250>
8. Sở NN&PTNT tỉnh Quảng Nam (2017). Báo cáo Quy hoạch bảo tồn và phát triển cây dược liệu trên địa bàn tỉnh Quảng Nam giai đoạn 2017 - 2025, định hướng đến năm 2030.
9. Srirama et al (2017). Species adulteration in the herbal trade: causes, consequences and mitigation. *Drug Saf.* 40, 651-661. doi:10.1007/s40264-017-0527-0
10. Thủ tướng Chính phủ (2019). Quyết định số 1893/QĐ-TTg ngày 25/12/2019 ban hành Chương trình phát triển y dược cổ truyền, kết hợp y dược cổ truyền với y dược hiện đại đến năm 2030.
11. Thủ tướng Chính phủ (2021a). Quyết định số 376/QĐ-TTg ngày 17/3/2021 phê duyệt Chương trình phát triển công nghiệp dược, dược liệu sản xuất trong nước đến năm 2030, tầm nhìn đến năm 2045.

12. Thủ tướng Chính phủ (2021b). Quyết định số 1719/QĐ-TTg ngày 14 /10/2021 phê duyệt Chương trình Mục tiêu Quốc gia phát triển kinh tế - xã hội vùng đồng bào dân tộc thiểu số và miền núi giai đoạn 2021 - 2030, giai đoạn I: từ năm 2021 đến năm 2025.

13. Thủ tướng Chính phủ (2023). Quyết định số 611/QĐ-TTg ngày 1/6/2023 phê duyệt Chương trình phát triển Sâm Việt Nam đến năm 2030, định hướng đến năm 2045.

14. Văn phòng Chính phủ (2022). Thông báo số 135/TB-VPCP ngày 6/5/2022 về kết luận của Thủ tướng Phạm Minh Chính tại buổi làm việc với lãnh đạo tỉnh Quảng Nam về việc thực hiện “Nghiên cứu, xây dựng Đề án phát triển và hình thành Trung tâm công nghiệp dược liệu tại tỉnh Quảng Nam với Sâm Ngọc Linh là cây chủ lực”.

15. WHO (2013). WHO Traditional Medicine Strategy 2014e2023. Geneva: World Health Organization.

16. WHO (2019). WHO global report on traditional and complementary medicine 2019. Geneva: World Health Organization. License: CC BY-NC-SA 3.0 IGO.

Ngày nhận bài: 9/8/2023

Ngày phản biện đánh giá và sửa chữa: 17/8/2023

Ngày chấp nhận đăng bài: 10/9/2023

Thông tin tác giả:

ThS. HỒ THỊ KIM THUY

Viện Khoa học xã hội vùng Trung Bộ

Viện Hàn lâm Khoa học xã hội Việt Nam

QUANG NAM PROVINCE’S HERBAL MEDICINE INDUSTRY: PROSPECTS AND CHALLENGES

● **HO THI KIM THUY**

Institute of Social Sciences of the Central Region
Vietnam Academy of Social Sciences

ABSTRACT:

The herbal medicine industry is one of the fastest-growing industries in the world. By using secondary data and fieldwork results in Quang Nam province in 2023, this study examines the current development and prospects of Quang Nam province’s herbal medicine industry and points out challenges facing this industry. Quang Nam province’s herbal medicine industry has great development potential thanks to the increasing demand, supporting policies, and livelihoods for people living in the province’s mountainous areas. However, the industry is facing some challenges, such as a shortage of large-scale raw material areas, difficulties in attracting investment, and a lack of quality standards.

Keywords: medicinal plants, herbal medicine, herbal medicine industry, Quang Nam province.